

ПОСТАЧАЛЬНИКИ ПОСЛУГ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ: НОРМАТИВНІ ВИМОГИ, ЇХ РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ

VIRTUAL ASSET SERVICE PROVIDERS: REGULATORY REQUIREMENTS, THEIR ROLE AND IMPORTANCE

Головко К.В., д.ю.н., професор,
професор кафедри конституційного і адміністративного права
юридичного факультету
Національний авіаційний університет

У статті розкрито питання нормативних підходів до поняття постачальників послуг з віртуальних активів, їх ролі та їх значення у сучасному фінансовому ринку. Вказано, що VASP, або постачальники послуг віртуальних активів, – це організації або фізичні особи, які надають послуги, пов'язані з віртуальними активами. Віртуальні активи, як правило, відносяться до цифрових уявлень вартості, які можуть бути продані або передані в цифровому вигляді і можуть бути використані для оплати або інвестиційних цілей. Приклади віртуальних активів включають криптовалюти, такі як Bitcoin, Ethereum та різні стейблкоїни.

Зроблено висновок, що Незважаючи на свою визначену роль, VASP стикаються з кількома проблемами: регуляторна невизначеність: регуляторне середовище для віртуальних активів все ще розвивається, що призводить до невизначеності, яка може перешкоджати операціям та стратегічному плануванню; ризики безпеки: постачальники послуг віртуальних активів є основними цілями для кібератак, що вимагає значних інвестицій у заходи кібербезпеки; тягар відповідності: виконання різноманітних нормативних вимог у різних юрисдикціях може бути ресурсомістким та складним; волатильність ринку: коливання вартості віртуальних активів може вплинути на фінансову стабільність VASP та їх клієнтів. VASP є незамінними гравцями в екосистемі цифрових активів, подолаючи розрив між традиційними фінансами та зростаючим світом віртуальних активів. Оскільки ландшафт продовжує розвиватися, їхні ролі та обов'язки, ймовірно, будуть розширюватися, керуючися технологічними досягненнями та регуляторними розробками. Розуміння функції та значення VASP має вирішальне значення для всіх, хто цікавиться майбутнім фінансів та триваючою цифровою трансформацією світової економіки.

Ключові слова: віртуальні активи, постачальники послуг з віртуальних активів, децентралізовані фінанси, цифрові активи.

The article reveals the issues of understanding virtual asset service providers, their role and their importance in the modern financial market. It is specified that VASPs, or virtual asset service providers, are organizations or individuals that provide services related to virtual assets. Virtual assets generally refer to digital representations of value that can be sold or transferred digitally and can be used for payment or investment purposes. Examples of virtual assets include cryptocurrencies such as Bitcoin, Ethereum, and various stablecoins.

It is concluded that Despite their defined role, VASPs face several challenges: regulatory uncertainty: the regulatory environment for virtual assets is still evolving, leading to uncertainty that can hinder operations and strategic planning; Security risks: Virtual asset service providers are prime targets for cyberattacks, requiring significant investment in cybersecurity measures; compliance burden: Meeting a variety of regulatory requirements in different jurisdictions can be resource-intensive and complex; Market volatility: Fluctuations in the value of virtual assets can affect the financial stability of VASPs and their customers. VASPs are indispensable players in the digital asset ecosystem, bridging the gap between traditional finance and the growing world of virtual assets. As the landscape continues to evolve, their roles and responsibilities are likely to expand, driven by technological advancements and regulatory developments. Understanding the function and significance of VASPs is crucial for anyone interested in the future of finance and the ongoing digital transformation of the global economy.

Key words: virtual assets, virtual asset service providers, decentralized finance, digital assets.

Постановка проблеми. У 2018 році Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (далі – FATF) запровадила зміни до своїх Рекомендацій, які було оприлюднено 2015 року, для того, аби поміж іншого додати два нові визначення: «віртуальний актив» (далі – VA) та «постачальники послуг з віртуальних активів» (далі – VASP).

VASP – це термін, який інкапсулює суб'єкти, що полегшують обмін, передачу або зберігання цифрових активів. Незважаючи на те, що VASP є відносно новими у великій схемі фінансового світу, вони відіграють важливу роль у секторі віртуальних активів і стикаються з оновленням правил [1].

Згідно п. 8 ст. 1 Закону України «Про віртуальні активи» постачальниками послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів визначено виключно суб'єктів господарювання – юридичні особи, які провадять в інтересах третіх осіб один або декілька з таких видів діяльності: зберігання або адміністрування віртуальних активів чи ключів віртуальних активів; обмін віртуальних активів; переказ віртуальних активів; надання посередницьких послуг, пов'язаних з віртуальними активами [2].

Ця стаття має на меті розкрити питання щодо розуміння постачальників послуг з віртуальних активів, їх ролі та їх значення у сучасному фінансовому ринку.

Виклад основного матеріалу. VASP, або постачальники послуг віртуальних активів, – це організації або фізичні особи, які надають послуги, пов'язані з вірту-

альними активами. Віртуальні активи, як правило, відносяться до цифрових уявлень вартості, які можуть бути продані або передані в цифровому вигляді і можуть бути використані для оплати або інвестиційних цілей [1]. Приклади віртуальних активів включають криптовалюти, такі як Bitcoin, Ethereum та різні стейблкоїни. Зокрема згідно Згідно п. 1 ст. 1 Закону України «Про віртуальні активи» віртуальний актив – нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав [2].

FATF, незалежна міжурядова організація, спрямована на боротьбу з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, визначає постачальників послуг віртуальних активів, що включають такі послуги: обмін між віртуальними активами та фіатними валютами; обмін між однією або кількома формами віртуальних активів; передача віртуальних активів; зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або інструментів, що дозволяють контролювати віртуальні активи; участь та надання фінансових послуг, пов'язаних з пропозицією емітента та/або продажем віртуального активу.

VASP виконують кілька важливих функцій в екосистемі віртуальних активів:

1. Біржі: платформи, де користувачі можуть купувати, продавати та торгувати віртуальними активами. Приклади включають Coinbase, Binance та Kraken.

2. Постачальники гаранцій: послуги, що пропонують рішення для зберігання віртуальних активів. Це можуть бути гарячі гаранції (підключені до Інтернету) або холодні гаранції (офлайн-зберігання).

3. Зберігачі: суб'єкти, які захищають віртуальні активи від імені своїх клієнтів, забезпечуючи безпеку та належне управління.

4. Платіжні процесори: полегшують транзакції за допомогою віртуальних активів, полегшуючи продавцям прийняття криптовалют як оплати.

Доцільно вказати, що VASP відіграють ключову роль у прийнятті та інтеграції віртуальних активів у глобальну фінансову систему. Їх важливість можна підсумувати наступним чином:

1. Полегшення транзакцій: надаючи платформи для купівлі, продажу, передачі віртуальних активів або обміну на інші віртуальні активи, постачальник послуг віртуальних активів полегшує приватним особам та підприємствам участь у цифровій економіці.

2. Безпека та довіра: зберігачі та постачальники гаранцій пропонують безпечні рішення для зберігання даних, пом'якшуючи ризики, пов'язані з втратою або крадіжкою віртуальних активів.

3. Відповідність нормативним вимогам: постачальники послуг віртуальних активів допомагають гарантувати, що ринок віртуальних активів працює в рамках правових рамок, встановлених фінансовими органами, тим самим підвищуючи довіру та зменшуючи ризик незаконної діяльності.

4. Інновації та доступність: постійно розвиваючи нові послуги та технології, VASP сприяють більш широкому впровадженню віртуальних активів, роблячи їх більш доступними для широкої громадськості [3].

Враховуючи потенціал неправильного використання віртуальних активів у незаконній діяльності, регуляторний нагляд за VASP є суворим і постійно розвивається. Зокрема Рекомендації FATF встановили стандарт для глобальної регуляторної практики, закликаючи країни впровадити заходи, які забезпечують належний нагляд та відповідність VASP вимогам боротьби з відмиванням грошей (AML) [4] та «Знай свого клієнта» (KYC) [5].

У Сполучених Штатах, наприклад, VASP повинні зареєструватися в Мережі боротьби з фінансовими злочинами (FinCEN) та дотримуватися Закону про банківську таємницю (BSA) [6]. Аналогічно, П'ята Директива Європейського Союзу про боротьбу з відмиванням грошей (далі – 5AMLD) розширює вимоги AML, щоб охопити постачальників послуг віртуальних активів, зобов'язуючи реєстрацію та дотримання надійних процесів перевірки клієнтів [7].

Ірландія транспонувала 5AMLD в ірландське законодавство шляхом Закону про кримінальне правосуддя (відмивання грошей та фінансування тероризму) (поправка) 2021 року [8] та положень Закону 2021 року, які стосуються VASP, які почалися 23 квітня 2021 року.

Закон 2021 року поширює Закони про кримінальне правосуддя (відмивання грошей та фінансування тероризму) з 2010 по 2021 рік на VASP. Для цілей законодавства Ірландії VASP – це юридичні особи, які надають будь-яку з наступних послуг, пов'язаних з віртуальними активами: обмін між віртуальними активами та фіатними валютами; обмін між однією або кількома формами віртуальних активів; передача віртуальних активів, тобто для проведення транзакції від імені іншої особи, яка переміщує віртуальний актив з однієї адреси віртуального активу або рахунку на іншу; постачальники гаранції зберігача; і участь та надання фінансових послуг, пов'язаних з пропозицією емітента або продавцем віртуального активу або обох.

Відповідно до чинного італійського законодавства, VASP підпадають під легкий наглядовий режим, заснований на процедурі реєстрації в італійському компетентному органі (Organismo Agenti e Mediatori) (OAM), яка зазвичай займає 15 днів. Після реєстрації в реєстрі OAM (Реєстр VASP) італійські VASP можуть надавати свої послуги італійським клієнтам. Вони повинні дотримуватися італійських зобов'язань щодо боротьби з відмиванням грошей, а також щоквартальних зобов'язань щодо звітності OAM [9].

З 1 вересня 2024 року на Сейшельських островах офіційно прийнятий Закон про постачальників послуг віртуальних активів (VASP) 2024 року. Це всеосяжне законодавство встановлює нормативну базу для постачальників послуг віртуальних активів, чітко визначаючи їхні зобов'язання та відповідальність щодо діяльності віртуальних активів у країні або з неї. Відповідно до Закону, будь-яка особа, яка проводить або має намір проводити послуги віртуальних активів, або самостійно здійснює цю діяльність на Сейшельських островах або з них, повинна отримати необхідні ліцензії від Органу для законної діяльності [10].

Закон визначає допустимі види діяльності, на які може бути видана ліцензія:

1. Постачальники гаранцій віртуальних активів: послуги зберігання, які дозволяють керувати, передавати та зберігати віртуальні активи, початкові пропозиції монет (ICO) та незмінні токени (NFT) для клієнтів та від імені клієнтів.

2. Віртуальна біржа активів: послуги, що полегшують обмін між (1) віртуальними активами, ICO, NFT та фіатними валютами для клієнтів та від імені клієнтів або (2) однією або кількома формами віртуальних активів, ICO, NFT та фіатними валютами для та від імені клієнтів; а також передача, зберігання та управління цими активами.

3. Брокерські послуги віртуальних активів: послуги, які полегшують обмін або зберігання віртуальних активів, ICO, NFT та фіатних валют через постачальника гаранцій віртуальних активів та обмін віртуальних активів для клієнтів та від імені клієнтів.

4. Постачальники інвестицій у віртуальні активи: Послуги, що пропонують інвестиційні портфелі та портфелі управління фондами віртуальних активів, ICO, NFT та надають інвестиційні консультації щодо цих активів [10].

Варто вказати, що Рекомендація FATF 15, була оновлена, щоб включити VASP, стосується ризиків, пов'язаних з новими технологіями, зокрема віртуальними активами та їх постачальниками послуг. Рекомендація вимагає від країн забезпечити, щоб VASP підпадали під ті ж правила AML/CFT (протифінансування тероризму), що і традиційні фінансові установи [11]. Ключові елементи цього документу включають:

1. Підхід, заснований на ризиках: країни повинні визначати, оцінювати та розуміти ризики, пов'язані з віртуальними активами та VASP, та впроваджувати відповідні заходи для пом'якшення цих ризиків.

2. Ліцензування та реєстрація: VASP повинні бути ліцензовані або зареєстровані та підлягати ефективним системам моніторингу та забезпечення відповідності національним вимогам AML/CFT.

3. Due Diligence клієнта (CDD) [12]: VASP повинні виконувати CDD, включаючи KYC, щоб перевірити особу своїх клієнтів та контролювати їхні транзакції.

4. Звітність про підозрілі транзакції: VASP повинні повідомляти про підозрілі транзакції відповідним органам влади.

5. Ведення обліку: VASP зобов'язані вести облік транзакцій та інформацію про клієнтів протягом певного періоду, щоб полегшити аудити та розслідування.

6. Запобігання відмивання грошей та ризикам фінансування тероризму: однією з основних причин впрова-

дження KYC є боротьба з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Віртуальні активи, завдяки своїй цифровій і часто псевдонімній природі, можуть бути привабливими для незаконної діяльності. KYC допомагає гарантувати, що постачальники послуг віртуальних активів не стануть засобом для незаконних фінансових потоків, перевіряючи особу своїх користувачів, виконуючи оцінку ризиків та відстежуючи транзакції на предмет підозрілої діяльності.

7. Відповідність нормативним вимогам: VASP працюють під контролем регуляторних органів у всьому світі. Дотримання правил вашого клієнта є обов'язковим, щоб уникнути юридичних покарань та забезпечити легітимність їх діяльності. Нормативно-правова база, така як рекомендації Цільової групи з фінансових дій (FATF), зобов'язує VASP впроваджувати надійні процеси KYC. У таких регіонах, як Сполучені Штати та Європейський Союз, конкретні закони вимагають від постачальників послуг віртуальних активів дотримуватися суворих стандартів KYC та боротьби з відмиванням грошей.

8. Побудова довіри та довіри: у галузі, яка часто страждає від занепокоєння щодо шахрайства та безпеки, впровадження KYC допомагає побудувати довіру та довіру до клієнтів та партнерів. Гарантуючи, що лише перевірені особи можуть брати участь у транзакціях, постачальники віртуальних сервісних активів можуть створити більш безпечне та надійне середовище для торгівлі та управління віртуальними активами.

9. Зменшення шахрайства та крадіжки особистих даних: процеси KYC допомагають зменшити ризик шахрайства та крадіжки особистих даних, гарантуючи, що користувачі справжні. Цей захист життєво важливий як для VASP, так і для їхніх клієнтів, оскільки він зменшує ймовірність шахрайської діяльності, яка може призвести до фінансових втрат та репутаційної шкоди.

10. Включення Нормативної Звітності: KYC має важливе значення для ведення точного обліку транзакцій та інформації про клієнтів, що має вирішальне значення для регуляторної звітності та аудитів. Ця прозорість необхідна для дотримання правових вимог і допомагає владі відстежувати та запобігати фінансовим злочинам [11].

Варто вказати, що процес KYC для VASP зазвичай включає кілька кроків:

1. Ідентифікація клієнта: збір основної інформації про клієнта.

2. Перевірка інформації за допомогою офіційних документів, таких як паспорти або водійські права.

3. Належна перевірка клієнтів (CDD): оцінка профілю ризику клієнта на основі зібраної інформації.

4. Впровадження посиленої належної обачності (EDD) для клієнтів з високим ризиком.

5. Постійний моніторинг: постійний моніторинг транзакцій клієнтів для виявлення та повідомлення про підозрілі дії.

6. Регулярне оновлювання інформації про клієнтів, щоб вона залишалася точною.

7. Ведення обліку: ведення детального обліку інформації про клієнтів та транзакцій за певний період, як того вимагає закон.

Незважаючи на свою визначену роль, VASP стикаються з кількома проблемами:

1. Регуляторна невизначеність: регуляторне середовище для віртуальних активів все ще розвивається, що призводить до невизначеності, яка може перешкоджати операціям та стратегічному плануванню.

2. Ризики безпеки: постачальники послуг віртуальних активів є основними цілями для кібератак, що вимагає значних інвестицій у заходи кібербезпеки.

3. Тягар відповідності: виконання різноманітних нормативних вимог у різних юрисдикціях може бути ресурсомістким та складним.

4. Волатильність ринку: коливання вартості віртуальних активів може вплинути на фінансову стабільність VASP та їх клієнтів.

Починаючи з 30 червня 2024 року, із застосуванням першого з двох етапів впровадження Регламенту про ринки криптоактивів (MiCA) [13] у всіх державах-членах Європейського Союзу (ЄС), ЄС вперше запровадив гармонізовану нормативну базу, а також супровідні паспортні права для постачальників послуг ринку криптоактивів, що впливає як на традиційні установи фінансового сектору, так і на нових гравців, що з'являються в крипто-екосистемі [14]. Станом на 30 грудня 2024 року другий етап MiCA, а отже, і MiCA в цілому, безпосередньо застосовується по всьому ЄС.

До загального застосування MiCA у всіх державах-членах ЄС постачальники послуг щодо віртуальних активів підлягали наглядовому режиму відповідно до їх чинного національного законодавства. У Люксембурзі національний законодавець запровадив режим постачальника послуг віртуальних активів (VASP) [15] під наглядом органу фінансового сектору Люксембургу (CSSF). Суб'єкт господарювання, який планує надавати послуги з віртуальних активів у Люксембурзі, зобов'язаний заздалегідь зареєструватися в CSSF.

З набуттям чинності MiCA режим VASP більше не доступний для першої реєстрації. Станом на 30 грудня 2024 року постачальники послуг, які прагнуть здійснювати діяльність з криптоактивів, будуть зобов'язані отримати дозвіл від свого національного компетентного органу (NCA) як CASP (керований MiCA). Для деяких суб'єктів, які вже підлягають пруденційному нагляду, таких як кредитні установи та інвестиційні фірми, достатньо повідомити свій NCA про свій намір надавати послуги криптоактивів. На відміну від режиму VASP, який є суто національним (Люксембурзьким) режимом, режим CASP надає перевагу загальноєвропейському паспортування діяльності в рамках MiCA. Постачальники послуг, вже зареєстровані в Люксембурзі як VASP, отримують вигоду від перехідного режиму, що дозволяє розглядати їх як CASP в більшості аспектів до 1 липня 2026 року, після чого вони повинні будуть стати авторизованими CASP.

Перехідні періоди, які відхиляються між державами-членами ЄС, можуть створити невизначеність для VASP, зареєстрованих як такі, та надання охоплених послуг у кількох державах-членах ЄС. Заява, опублікована ESMA 17 грудня 2024 року, уточнює, що перехідний період кожної держави-члена ЄС застосовуватиметься лише до надання охоплених послуг, що надаються у відповідній державі-члені ЄС [16].

Наприклад, суб'єкт господарювання, який зареєстрований як VASP і шукає дозвіл MiCA як CASP у першій державі-члені ЄС з 12-місячним перехідним періодом, а також обслуговує клієнтів у другій державі-члені ЄС з шестимісячним перехідним періодом, повинен вжити заходів для забезпечення дотримання в будь-який час чинного законодавства держави-члена ЄС з коротшим перехідним періодом. Зокрема, якщо дозвіл як CASP надається в першій державі-члені ЄС лише після закінчення перехідного періоду у другій державі-члені ЄС, суб'єкт господарювання не зможе надавати послуги криптоактивів клієнтам у цій другій державі-члені ЄС, поки він не отримає свій дозвіл як CASP і не зможе покладатися на паспорт, наданий відповідно до MiCA.

Висновки. VASP є незамінними гравцями в екосистемі цифрових активів, подолаючи розрив між традиційними фінансами та зростаючим світом віртуальних активів. Оскільки ландшафт продовжує розвиватися, їхні ролі та обов'язки, ймовірно, будуть розширюватися, керуючися технологічними досягненнями та регуляторними розробками. Розуміння функції та значення VASP має вирішальне значення для всіх, хто цікавиться майбутнім фінансів та триваючою цифровою трансформацією світової економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. FATF (2019), Керівництво щодо Ризик-Орієнтованого Підходу до Віртуальних Активів та Постачальників Послуг з Переказу Віртуальних Активів, FATF, Париж, URL: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/Guidance-RBA-virtual-assets.html>
2. Про віртуальні активи Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
3. Волосович С. В., Василенко А. В., Нападовський І. І., Ринок віртуальних активів у фінансовій екосистемі URL: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/download/1762/1776/4762&ved=2ahUKEwiklOpp_qLxVlgP0HHV_dHfEQFnoECBUQAQ&usq=AOvVaw10xPibeVfetMmPvOY7uTbd
4. What is AML Compliance? A Complete Guide to Understanding and Implementing It URL: <https://ondato.com/blog/anti-money-laundering-compliance/>
5. Everything You Need to Know about KYC URL: <https://ondato.com/blog/know-your-customer/>
6. Bank Secrecy Act (BSA) URL: <https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>
7. Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/843 від 30 травня 2018 року про внесення змін до Директиви (ЄС) 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму та про внесення змін до директив 2009/138/ЄС і 2013/36/ЄС: Європарламент, Рада ЄС; Директива, Міжнародний документ від 30.05.2018 № 2018/843 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-18#Text
8. Criminal Justice (Money Laundering and Terrorist Financing) (Amendment) Act 2021 URL: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2021/act/3/enacted/en/pdf>
9. New Italian Rules for Virtual Asset Service Providers URL: <https://www.gtlaw.com/en/insights/2024/9/new-italian-rules-for-virtual-asset-service-providers>
10. Virtual Asset Service Providers Act, 2024 URL: <https://www.gazette.sc/sites/default/files/2024-08/Act%2012%20-%202024%20-%20Virtual%20Asset%20Service%20Providers%20Act%202024.pdf>
11. Оновлення Рекомендації № 15 «Віртуальні активи» від FATF URL: <https://finap.com.ua/onovlennya-rekomendatsiyi-15-virtualni-aktyvy-vid-fatf/>
12. Customer Due Diligence (CDD) URL: <https://ondato.com/due-diligence/>
13. Regulation (EU) 2023/1114 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on markets in crypto-assets, and amending Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 1095/2010 and Directives 2013/36/EU and (EU) 2019/1937 (Text with EEA relevance) URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj/eng>
14. Eu/Luxembourg Update On The Regulation On Markets In Crypto-Assets And The Digital Operational Resilience Act URL: [HTTPS://WWW.FINTECHLAWBLOG.COM/2024/05/24/EU-LUXEMBOURG-UPDATE-ON-THE-REGULATION-ON-MARKETS-IN-CRYPTO-ASSETS-AND-THE-DIGITAL-OPERATIONAL-RESILIENCE-ACT/](https://www.fintechlawblog.com/2024/05/24/eu-luxembourg-update-on-the-regulation-on-markets-in-crypto-assets-and-the-digital-operational-resilience-act/)
15. Luxembourg financial services regulator, the financial sector supervisory commission, and issues faqs on «virtual asset service provider» regime URL: <https://www.klgates.com/Luxembourg-Financial-Services-Regulator-the-Financial-Sector-Supervisory-Commission-and-Issues-faqs-on-Virtual-Asset-Service-Provider-Regime-9-13-2023>
16. ESMA Statement on mica Transitional Measures URL: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2024-12/ESMA75-453128700-1396_Statement_on_mica_transitional_measures.pdf